

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 114/03-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť 1. Ing. A. P., N., 2. C. O., T., 3. Ing. M. F., T., 4. Ing. M. R., N., 5. J. M., T., 6. Ing. M. D., T., 7. J. K., V., 8. Ing. Š. M., T., 9. Ing. B. M., T., 10. P. K., T., 11. Ing. A. S., T., a 12. J. P., T., zastúpených komerčným právnikom Mgr. I. P., Z., vo veci porušenia ich práv podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo 14. júna 2001 sp. zn. 5 C 2105/98, rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 22. januára 2002 sp. zn. 13 Co 2492/01 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2003 sp. zn. 2 Cdo 154/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. P., C. O., Ing. M. F., Ing. M. R., J. M., Ing. M. D., J. K., Ing. Š. M., Ing. B. M., P. K., Ing. A. S. a J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2003 včas doručená sťažnosť 1. Ing. A. P., bytom N., 2. C. O., bytom T., 3. Ing. M. F., bytom T., 4. Ing. M. R., bytom N., 5. J. M., bytom T., 6. Ing. M. D., bytom T., 7. J. K., bytom V., 8. Ing. Š. M., bytom T., 9. Ing. B. M., bytom T., 10. P. K., bytom T., 11. Ing. A. S., bytom

T., a 12. J. P., bytom T. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených komerčným právnikom Mgr. I. P., Z., vo veci porušenia ich práv podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne (ďalej aj „okresný súd“) zo 14. júna 2001 sp. zn. 5 C 2105/98, rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) z 22. januára 2002 sp. zn. 13 Co 2492/01 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z 26. februára 2003 sp. zn. 2 Cdo 154/02.

Sťažovatelia uviedli, že *„Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. 1. 2002, zn. 13 Co 2492/01 potvrdil rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo dňa 14. 6. 2001, č. j. 5 C 2105/98-441 vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalobcom 1) a 5) a žalobcom 7) až 12) uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1) a 2) do 3 dní po 13.054,- Sk na účet ich zástupcu. Žalobkyni 6) uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1) a 2) z titulu náhrady trov konania 8.094,- Sk a žalobcu 1) zaviazal zaplatiť žalovaným aj náhradu trov odvolacieho konania 3.316,- Sk.*

Proti uvedeného rozsudku, konkrétne časti, kde Krajský súd Žilina zmenil rozsudok prvostupňového súdu v Dolnom Kubíne o náhrade trov konania podali sťažovatelia dovolanie. V tomto poukázali na skutočnosť, že Krajský súd v Žiline sa na rozdiel od prvostupňového súdu v Dolnom Kubíne nesprávne vysporiadal s otázkou priznania náhrady trov konania, keď napriek preukázaniu sa skutočnosti, že odporcovia 1) a 2) vypracovali listy s nepravdivými a skresľujúcimi tvrdeniami voči vedeniu družstva priznal im aj náhradu trov konania. (...)

Sťažovatelia vyjadrujú presvedčenie, že jednotlivé súdy im neposkytli potrebnú súdnu ochranu na uplatnenie ktorej majú zákonný nárok v zmysle § 11 a nasl. Obč. zákonníka v tom, že im nepriznali aktívnu legitimáciu v konaní. Je zrejmé, čo sa preukázalo aj v uvedených súdnych konaniach, že pod pojmom „vedenie družstva“ odporcovia 1) a 2) a iné oslovené osoby chápali jednotlivých členov vedenia tak, ako boli tieto označení v žalobnom návrhu.

Postupom súdov v týchto konaniach boli porušené ich ústavné práva zakotvené v § 19 odst. 1, 2, 3 Ústavy SR.(...)

Sťažovatelia poukazujú aj na skutočnosť, že postupom Najvyššieho súdu SR a Krajského súdu v Žiline boli porušené aj ich ústavné práva v zmysle čl. 46 odst. 1 Ústavy SR (...). V nadväznosti na to aj ustanovenie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...), konkrétne čl. 6 odst. 1 – Právo na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovatelia vyjadrujú presvedčenie, že Najvyšší súd SR uznesením č. 2 Cdo 154/02 ako aj odvolací a prvostupňový súd nepostupovali pri rozhodovaní vo veci sťažovateľov spravodlivo a nestranne. Predovšetkým celá vec jednak v posudzovaní základu nároku ako aj v časti, ktorou Krajský súd v Žiline zmenil výrok o trovách konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (...)

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujeme, aby Ústavný súd SR vydal tento nález:

Uznesením Najvyššieho súdu SR č. 2 Cdo 154/02 z 26. 2. 2003 ako aj rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. 13 Co 2492/01 z 22. 1. 2002 a rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne č. 5 C 2105/98-441 zo 14. 6. 2001, boli porušené ústavné práva sťažovateľov 1) – 12) zakotvené v čl. 19 odst. 1, 2, 3 Ústavy SR a v čl. VI odst. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd napadnuté rozsudky zrušuje a vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 19 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (ods. 1). Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (ods. 2). Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe (ods. 3).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (*mutatis mutandis* I. ÚS 12/01).

Podľa § 24 zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené (...).

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03).

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie práva sťažovateľov na súkromnú sféru podľa čl. 19 ústavy a práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo 14. júna 2001 sp. zn. 5 C 2105/98, rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 22. januára 2002 sp. zn. 13 Co 2492/01 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2003 sp. zn. 2 Cdo 154/02.

K námietke porušenia čl. 19 ústavy napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje vo vzťahu k sťažovateľovi Ing. A. P., že z hľadiska tohto účastníka konania a namietaného porušenia základného práva podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, odôvodnenia návrhu a napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ako aj návrhu na rozhodnutie ústavného súdu je jeho terajšia sťažnosť celkom totožná s jeho predchádzajúcou sťažnosťou z 5. augusta 2002, ktorá bola uznesením ústavného súdu z 2. októbra 2002 č. k. II. ÚS 169/02-6 odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažovateľ Ing. A. P. sa na ústavný súd obrátil sčasti aj s vecou, o ktorej ústavný súd už rozhodol, a keďže z tohto dôvodu ďalšiemu konaniu ústavného súdu v tejto časti sťažnosti bránila prekážka jej neprípustnosti, bolo treba sťažnosť Ing. A. P., ktorou

namietal porušenie jeho práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, po predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ ide o napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa Ing. A. P. ohľadom namietaného porušenia práva podľa čl. 19 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a vo vzťahu k ostatným sťažovateľom namietané porušenie základných práv uvedenými rozsudkami podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3 ústavy a čl. 6 dohovoru, pričom zistil, že sťažovatelia napadli dovolaním rozsudok krajského súdu iba vo výroku, ktorým bolo zmenené rozhodnutie prvostupňového súdu o náhrade trov konania. V ostatnej časti rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo 14. júna 2001 sp. zn. 5 C 2105/98 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 22. januára 2002 sp. zn. 13 Co 2492/01 nadobudol právoplatnosť 8. júla 2002. Predmetná sťažnosť z 15. mája 2003 bola ústavnému súdu doručená 21. mája 2003, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom, preto v tejto časti bolo treba sťažnosť sťažovateľov odmietnuť ako oneskorene podanú v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Okrem uvedeného vo vzťahu k napadnutému výroku o trovách konania ústavný súd nezistil žiadnu priamu súvislosť medzi namietanými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu a označenými základnými právami. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov odmietol v tejto časti aj ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K námietke porušenia čl. 19 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením
najvyššieho súdu

Podľa názoru sťažovateľov aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 19 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože „Najvyšší súd SR uznesením č. 2 Cdo 154/02 ako aj odvolací a prvostupňový súd nepostupovali pri rozhodovaní vo veci sťažovateľov spravodlivo a nestranne. Predovšetkým celá vec jednak v posudzovaní základu nároku ako aj v časti, ktorou Krajský súd v Žiline zmenil výrok o trovách konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.“

Sťažovatelia sa teda v podstate domáhali toho, aby ústavný súd preskúmal vecnú správnosť a právne posúdenie vykonaného dokazovania uvedeného v rozhodnutiach všeobecných súdov.

Podľa svojej konštantnej judikatúry však ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia, ktorí boli kvalifikovane zastúpení pred všeobecnými súdmi, vo svojej sťažnosti neuviedli žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré bolo podrobne odôvodnené, je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení práva sťažovateľov na spravodlivý proces, tak ako to tvrdili vo svojej sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces podľa označeného článku dohovoru. Ústavný súd taktiež nezistil žiadnu priamu súvislosť medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a medzi čl. 19 ústavy, preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť taktiež odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2003